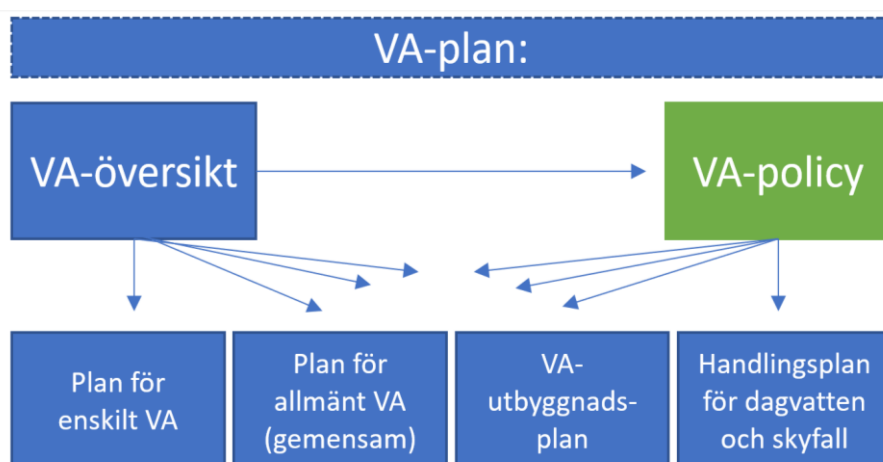

VA-PLAN FÖR TIMRÅ KOMMUN

VA-policy

1 Inledning och bakgrund

Denna policy är en del av VA-planen för Timrå kommun. En VA-plan beskriver hur VA-försörjningen ska ordnas i hela kommunen, inom och utanför verksamhetsområde för kommunalt VA. Med VA menas dricksvatten och avlopp, där avlopp innebär både spillvatten och dagvatten.

Figur 1 VA-planens olika delar.

Landets kommuner bör utarbeta vatten- och avloppsvattenplaner (VA-planer), särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår eller riskerar att inte uppnå god ekologisk, god kemisk eller god kvantitativ status.

Kommunerna ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. (Åtgärdsprogram för vatten 2021–2027, Botenhavets vattendistrikt)

Kommunerna ska också ta fram vattentjänstplaner som ska visa hur det kommunala ansvaret att försörja kommunen med VA-tjänster säkerställs. Tanken med en VA-plan och en vattentjänstplan är att det ska finnas en samlad och samordnad planering av VA-frågor i kommunen, där syftet är att långsiktigt säkerställa en god vattenkvalitet i våra vattenförekomster och en VA-försörjning som motsvarar dagens och framtidens behov.

VA-planarbetet för Timrå har byggts upp i tre steg; VA-översikt, VA-policy och handlingsplaner. VA-översikten redovisar nuvarande situation inom Timrå kommun med avseende på förhållanden som har eller kan få betydelse för VA-försörjningen. I översikten redovisas även hur ansvarsförhållandena ser ut. Samtliga aktörer har alla ett grundläggande ansvar att utföra sina åtaganden i enlighet med gällande lagar, regler och fattade beslut. Vad som gäller enligt lag kan läsas i bilaga 1 till översikten.

Syftet med VA-policyn är att ge stöd och vägledning i arbetet med att uppnå en långsiktigt hållbar VA-försörjning såväl i gles bebyggelse som i kommunens tätorter. VA-policyn redovisar strategiska vägval, riktlinjer och prioriteringsgrunder till VA-planen.

2 Prioriteringar

2.1 Allmän VA-försörjning

I det fortsatta arbetet med den befintliga allmänna anläggningen för VA-försörjningen ges följande hög prioritet:

- De allmänna VA-anläggningarna ska vara utformade och drivas för att vara långsiktigt hållbara med avseende på miljöpåverkan, samhällsutveckling, ekonomi, energi- och resursutnyttjande, klimatpåverkan samt människors hälsa.
- Förbättra skyddet av befintliga och potentiella vattentäkter, exempelvis genom att stärka områdesskyddet.
- Minska sårbarheten i vattenförsörjningen.
- De allmänna vattentäkterna och potentiella dricksvattenresurserna ska värnas genom inrättade av vattenskyddsområden med föreskrifter som leder till ett långsiktigt skydd och skapar tydliga förutsättningar för samhällsutveckling.
- En reservvattenplan ska finnas för de allmänna vattentäkterna, och kommunen tillsammans med MSVA ska ha en genomarbetad nödvattenplanering som säkerställer dricksvattenförsörjningen vid kriser.
- Avloppshanteringen ska planeras att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas och att hantera framtida krav på miljö- och hälsoskydd uppfylls. Verksamheten ska även medge nyttjande av resurser som energi och växtnäring.
- För ledningsnätet ska det finnas en strategisk och långsiktig förnyelseplanering som ligger till grund för åtgärder som minskar mängden tillskottsvatten i spillvattennätet respektive utläckage från dricksvattennätet.
- Planeringen av den allmänna VA-anläggningen ska ta hänsyn till risker för ras- och skred och annan negativ påverkan till följd av klimateffekter som torka, kraftiga regn eller förändrade grundvattennivåer och havsnivåer.
- När nya bebyggelse- eller verksamhetsområden planeras, där anslutning till den allmänna VA-anläggningen är avsikten, måste kapacitet, status och behov gällande ledningsnät, avloppsbehandling, vattenförsörjning och dagvattenomhändertagande tydliggöras tidigt i bygglovs- eller planprocessen.
- Vid drift av den allmänna VA-anläggningen eftersträvas att förbruka så lite resurser, material och energi som möjligt.

2.2 Utbyggnad av allmän VA-försörjning

Timrå är en kommun som växer. I och med befolkningsökningen behövs nya bostäder och arbetsplatser vilka ska ha fungerande VA-försörjning. Utbyggnaden av allmänna VA-tjänster bör ske utifrån en VA-utbyggnadsplan. Planerad utbyggnad och hur prioriteringen av områdena skett framgår av VA-utbyggnadsplanen till VA-planen.

- Utbyggnad av allmänt VA sker i första hand till områden som faller inom kommunens skyldighet enligt § 6 Lagen om allmänna vattentjänster vilket leder till en utvidgning av VA-verksamhetsområdet. Anslutning av området eller enskilda fastigheter som inte faller under ovanstående skyldighet kan vara möjligt om det finns tekniska och ekonomiska förutsättningar för det. Anslutning kan då ske via utvidgning av verksamhetsområde eller via avtal.
- Prioritering av de utbyggnadsområden för avloppsvatten (spillvatten och dagvatten) och/eller dricksvatten som faller inom kommunens skyldighet ska ske enligt prioriteringsmodell som tar hänsyn till:
  - 1. Hälsa och miljö
  - 2. Samhällsutveckling
  - 3. Tekniska/ekonomiska förutsättningar
- Kommunen ska i möjligaste mån nyttja befintliga anläggningar vid utbyggnad, och att verka för centralisering av VA-anläggningar där möjlighet/förutsättningar finns. Samverkan över kommungränserna kan bli aktuellt även på spillvattenområdet i linje med MSVAs avloppsstrategi.
- VA-utbyggnad enligt § 6 ska dimensioneras så att all befintlig och planerad bebyggelse i det aktuella området kan anslutas.

2.3 Enskilt VA

Utanför verksamhetsområde för allmänt VA sker VA-försörjningen genom enskilda anläggningar. I det fortsatta arbetet med prövning, tillsyn och rådgivning kring enskilt VA ges följande hög prioritet:

- Enskilda avlopp ska ordnas utifrån kraven i miljöbalken. För områden med hög skyddsnivå gäller särskilda krav, bedömning görs i varje enskilt fall.
- Dricksvatten ska ordnas med tillräcklig kvantitet och kvalitet i bostadsbebyggelse.
- Tillsyn enligt Miljöbalken ska prioriteras i de områden där enskilda avlopp kan medföra hög risk för miljö och hälsa.
- Timrå kommun ska ha tydliga riktlinjer om hur befintliga enskilda VA-anläggningar ska hanteras i väntan på utredning och utbyggnad av allmän VA-försörjning enligt VA-utbyggnadsplanen.
- Vid förhandsbesked, bygglov eller detaljplan ska en särskild VA-utredning göras för klargöra en åtgärds lämplighet.

2.4 Dagvatten

Dagvattenhanteringen behöver utvecklas jämfört med nuläget. En dagvattenstrategi ska finnas med riktlinjer för hur dagvatten ska hanteras i Timrå kommun. I det kommande arbetet med dagvatten ges hög prioritet:

- Tydliggöra ansvaret för dagvattenhanteringen i en strategi, liksom för ägandet och driften av de befintliga dagvattenanläggningarna.
- I väntan på strategin ska dimensioneringsprinciper i Svenskt Vattens P110 och principer för dagvattenhantering enligt Svensk Vattens P105 följas vid all bebyggelse, inom och utanför verksamhetsområde för dagvatten.
- I nya bebyggelse/verksamhetsområden får inget dagvatten anslutas till spillvattennätet. Vid förtätning/omvandling får anslutning av dagvatten till spillvattennätet endast ske i undantagsfall.
- I områden med kombinerade ledningar där dagvatten orsakar källaröversvämningar eller bräddningar som riskerar att påverka recipienten negativt, ska arbetet med att separera ledningsnätet prioriteras. Detsamma gäller om dagvattnet påverkar reningsgraden eller reningsprocesserna i avloppsreningsverket negativt.
- I nya bebyggelseområden och vid förtätning/omvandling ska dagvatten i första hand omhändertas lokalt inom området, primärt inom den egna fastigheten där dagvattnet uppstår, och i andra hand fördröjas innan avledning så att dagvattenbelastningen från området inte ökar till följd av exploateringen.
- Dagvatten ska i grunden ses som en resurs som kan bidra till värdefull grundvattenbildning och som kan användas till andra ändamål som bevattning.
- I största möjliga utsträckning utformas lokala lösningar så att de nyttjar och efterliknar naturliga system med yttlig avledning till recipient, och upptag och fördröjning genom växtlighet.
- Tillförseln av föroreningar till dagvattensystemet ska begränsas så långt som möjligt och vid behov bör rening ske så nära föroreningskällan som möjligt. Den som ger upphov till det förorenade vattnet ska bekosta reningen av det.
- När nya bebyggelse/verksamhetsområden eller förtätning/omvandling planeras måste förhållandena för dagvattenomhändertagande klargöras tidigt i planprocessen, i syfte att redovisa behov av fördröjning, avledning och rening av dagvatten för att identifiera lösningar.
- Göra en översyn av dagvattenhanteringen för att säkra hanteringen gällande skyfall, klimatförändringar, höga havsnivåer och höga vattenflöden.

2.4 Övergripande

I Timrå kommun är samarbetet inom kommunen och med MSVA i VA-frågorna centralt för arbetet inom denna VA-plan.

- Vi samverkar över alla gränser för att skapa långsiktig social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet, hög attraktivitet och tillväxt med målet att nå 20 000 invånare i Timrå senast år 2035.
- All planläggning och prövning ska utvecklas så att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppnås och inte överträds.
- Översiktsplanering och VA-planering ska samordnas för att VA-frågorna ska komma in tidigt i planeringsprocesserna.
- Resurser i avloppsvatten och avloppsslam ska så långt som möjligt nyttiggöras på ett hållbart sätt. Avloppsslam, även slam från enskilda avloppsanläggningar, som genereras i kommunen ska omhändertas med största möjliga resursutnyttjande och minsta möjliga miljöpåverkan. Biogas ska kunna användas för värme- och elproduktion eller som fordonsgas efter uppgradering.

3 Aktualisering

VA-policyn ska ses över vart fjärde år, tillsammans med övriga VA-planedokument, av en arbetsgrupp bestående av deltagare från Timrå kommun och MSVA. Ansvarig för revideringen är Kommunstyrelsen. Policyn kan aktualiseras eller arbetas om i samband med översynen.